

CONSILIUL RAIONAL CAHUL
DIRECȚIA AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ

RAPORT
PRIVIND ACTIVITATEA
DIRECȚIEI AGRICULTURĂ ȘI
DEZVOLTARE ECONOMICĂ ÎN ANUL 2017

CAHUL 2018

RAPORT
privind activitatea Direcției agricultură
și dezvoltare economică în anul 2017

Direcția agricultură și dezvoltare economică, în perioada anului 2017 s-a axat pe atingerea obiectivului general - implementarea politicii de dezvoltare teritorială, în conformitate cu prioritățile stabilite în documentele de politici naționale și în domeniul dezvoltării teritoriale.

Colaboratorii Direcției, în perioada anului 2017, în activitatea s-au axat pe atingerea obiectivelor planificate pentru anul 2017, din care:

- ✓ implementarea politicii de dezvoltare teritorială, în conformitate cu prioritățile stabilite în documentele de politici naționale și în domeniul dezvoltării teritoriale.
- ✓ organizarea și petrecerea procedurilor de achiziții la bunuri, servicii și lucrări în conformitate cu legislația în vigoare
- ✓ pregătirea economiei raionale, complexului energetic și a sferei sociale pentru activitatea în perioada de toamnă-iarnă 2017-2018.
- ✓ asigurarea administrării și deținerii proprietății publice prin organizarea licitațiilor, concursurilor și negocierilor directe, organizarea și realizarea programelor de privatizare, desfășurarea procesului de privatizare a obiectelor patrimoniului public, ținerea evidenței patrimoniului public, inclusiv în societățile economice cu participarea patrimoniului public (acțiuni, cote-părți).

Principalele rezultate obținute în realizarea politicii de dezvoltare teritorială este aprobarea de către Consiliul Raional Cahul al *Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru perioada anilor 2017 – 2020*, care constituie documentul intern principal de planificare strategică pe termen mediu și stabilește obiectivele de îmbunătățire a infrastructurii raionului, a activității instituțiilor publice.

În scopul promovării politicilor privind buna funcționare a economiei raionale în condițiile actuale s-a efectuat analiza și s-au sistematizat informații privind situația socio-economică a raionului Cahul.

Agricultura

În domeniul implementării politicilor dezvoltării sectorului agricol a fost întocmit planul de activitate anual și trimestrial bazat pe șapte obiective, care reprezintă priorități – cheie și care au fost realizate pe parcursul anului, din care:

- 1.Promovarea și implementarea politicii agrare în teritoriu, organizarea și petrecerea seminarelor de profil, pentru instruirea agenților economici și persoanelor fizice.
- 2.Acumularea și monitorizarea informației operative din sectorul agrar.
- 3.Evidența plantării și defrișării plantațiilor multianuale.
- 4.Monitorizarea și generalizarea totalurilor obținute de producătorii agricoli.
- 5.Evidența parcului de mașini și tractoare și a utilajului agricol.
- 6.Organizarea și petrecerea sărbătorilor profesionale.
- 7.Organizarea și crearea unei asociații a producătorilor de fructe.

Întru executarea prevederilor stipulate în documentele de politici naționale din sectorul agrar au fost elaborate 5 dispoziții ale președintelui raionului, din care:

- 1.Cu privire la constituirea comisiei de lucru pentru inventarierea și examinarea stării construcțiilor hidrotehnice a iazurilor, lacurilor de acumulare din raionul Cahul.

2. Cu privire la desfășurarea reviziei tehnice a parcului de tractoare și mașini agricole pentru lucrările agricole din anul 2017.

3. Cu privire la constituirea comisiei de lucru la testarea mecanizatorilor.

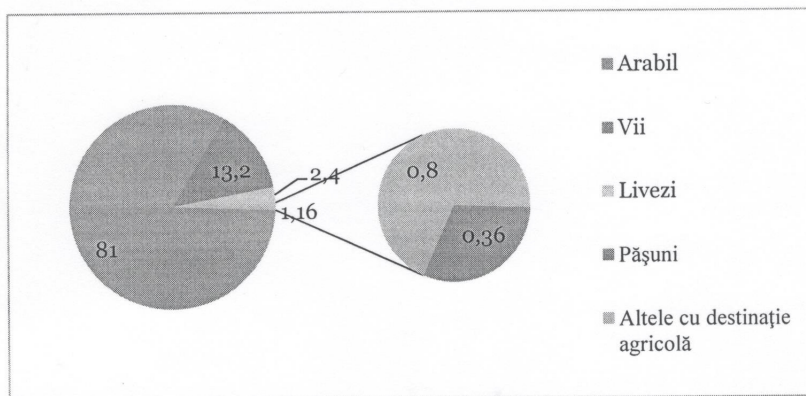
4. Cu privire la organizarea și petrecerea sărbătorilor profesionale:

a) Ziua națională a vinului;

b) Ziua lucrătorului din agricultură și industria prelucrătoare.

Agricultura reprezintă o ramură de bază a economiei raionului și sursa principală de activitate pentru populația din sectorul rural. Agricultorii din raion gestionează o suprafață de 99,0 mii ha terenuri agricole, inclusiv: 81,0 mii ha teren arabil, 15,6 mii ha plantații multianuale, dintre care plantații viticole – 13,2 mii ha, pomicele – 2,4 mii ha.

Structura terenurilor cu destinație agricolă a raionului Cahul (mii ha)

Aceste terenuri agricole sunt gestionate de 3 întreprinderi de stat (Comisia de stat pentru încercarea soiurilor de plante din s. Zîrnești cu suprafața de 170 ha, Stația experimentală s. Roșu cu suprafața de 38,4 ha, Stația experimentală pedologică „Dimo” din s. Lebedenco- 539 ha), 3 cooperative de întreprinzători care gestionează 58,4 ha; 6 cooperative agricole de producere, care dețin 6941,6 ha; 6 societăți pe acțiuni cu suprafața de 2000 ha, 68 - SRL-uri care prelucrează 43400 ha și 20121 gospodării țărănești de fermieri și persoane fizice cărora le aparțin 45852,6 ha.

Din suprafața de 99 mii ha terenuri cu destinație agricolă, 97,5 mii ha sunt în proprietate privată. Din această suprafață, sectorul corporativ prelucrează peste 52.8 mii ha teren agricol, ceea ce constituie 55,3%, dintre care 45,8% (44,7 mii de hectare) le revin gospodăriilor țărănești de fermieri și persoanelor fizice.

Pentru lucrătorii din agricultură anul 2017 a fost unul greu cu înghețuri și ploi torențiale însoțite de furtuni cu grindină. Dar pe parcursul anului 2017 producătorii agricoli și particularii au produs un volum global al producției agricole în valoare de 605403,5 mii lei, ceea ce constituie o majorare cu 6,8 la sută comparativ cu anul 2016.

Producătorii agricoli din raion, pentru anul 2017, au semănat culturi agricole pe o suprafață de 68,5 mii hectare ceea ce constituie o majorare cu 1,44 mii ha față de anul 2016.

Suprafața cultivată cu culturi cerealiere și leguminoase pentru boabe în anul 2017 a constituit 42,7 mii hectare, cu plante uleioase – 23,8 mii hectare; cartofi, legume și pepeni – 140 hectare, plantele de nutreț au ocupat 1,8 mii hectare.

Recolta anului 2017 se caracterizează prin majorarea a producției vegetale ce a fost generată de majorarea roadei medii obținute la hectar la unele culturi agricole. Astfel, roada anului 2017 față de anul precedent se caracterizează prin majorarea a volumului de porumb

boabe cu 21,8 mii tone (s-a recoltat în anul 2017- 67,6 mii tone), floarea-soarelui cu 2,1 mii tone (40,3 mii tone), rapiță de toamnă cu 3,0 mii tone (10,6 mii tone).

Din analiza efectuată, în ultimii ani, se observă o creștere a suprafeței principalelor culturi cerealiere. Motivele de concentrare asupra producției de cereale includ mecanizarea pe scară largă, cerințe de capital relativ reduse, intensitatea muncii limitată, piața de desfacere a produselor indicate, existența pe teritoriul raionului al Terminalului Giurgiulești și oportunități de profit, precum și necesitatea limitată de irigare.

Legumicultura ocupă suprafețe neînsemnate . S-au produs legume de câmp 990 tone înregistrând o descreștere cu 327 tone față de anul precedent datorită micșorării suprafețelor de legume. Motivul principal care a influențat la micșorarea producției legumicole este lipsa întreprinderilor de procesare a legumelor. La moment în raion nu avem nici o fabrică de conserve. Acest domeniu se practică doar pentru îndestularea pieței locale.

Annual producătorii agricoli din raion au pierderi colosale din cauza calamităților naturale sub formă de ploi torențiale însoțite de furtuni puternice cu grindină. E de menționat că, începând cu anul 2000 și până în prezent, suprafața raionului Cahul, în mare majoritate, nu a fost supusă protecției antigrindină, fapt care a provocat anual pierderi considerabile atât în sectorul agrar, cât și în cel social. Întru îmbunătățirea situației create au fost adresate Guvernul RM demersuri privind amplasarea punctelor rachetare pe teritoriul raionului.

În rezultatul căreia, în luna septembrie 2017, au fost amplasate 7 puncte rachetare, care se află pe teritoriul primăriilor s.Larga Nouă, s.Huluboaia, s.Zîrnești, s.Andrușul de Sus, s.Moscovei, s.Frumușica și s.Taraclia de Salcie. Suprafața protejată de cădere de grindină constituie 59,6 mii ha, din care 46,0 mii ha sunt terenuri agricole, ceea ce alcătuiește 46,5 la sută din total teren agricol. Întru protejarea restului teren agricol, cu o suprafață de 53 mii ha, este necesar de a extinde lucrările de protecție antigrindină.

În anul 2017 au fost recoltate 3331 tone de fructe ceea ce constituie o diminuare cu 0,8 mii tone față de anul precedent, datorită diminuării productivității la un hectar.

În anul 2017 au fost plantate circa 53,8 hectare de livezi, inclusiv sămânțoase - 1,8 ha, sămburoase - 19,5 ha, nucifere - 32,5 ha.

Viticultura a fost totdeauna o ramură deosebit de importantă pentru economia raionului. Strugurii se cultivă pe o suprafață de 13200 hectare, suprafața pe rod constituie 11797 hectare. Pentru îmbunătățirea sortimentului de struguri în anul 2017 au fost înființate plantații viticole moderne pe o suprafață de 221 hectare, din care soiurile de masă ocupă suprafața de 58 hectare.

Recolta de struguri, în anul 2017, a constituit 56,0 mii tone s-au cu 9,2 la sută mai mult față de anul precedent.

Dat fiind faptul că din an în an o bună parte din suprafețele plantațiilor multianuale vechi degradează și, din punct de vedere economic, exploatarea lor a devenit nerentabilă, specialiștii Direcției agricole anual duc o muncă de lămurire intensă atât pentru producătorii agricoli, cât și pentru specialiștii APL de nivelul I, în vederea folosirii raționale a acestor terenuri și reîntoarcerea lor în circuitul agricol.

Astfel, producătorii agricoli pe parcursul anului 2017 au întocmit acte de defrișare a plantațiilor multianuale pe o suprafață de 664 hectare, inclusiv 605 ha plantații viticole și 59 ha plantații pomicole, acestea fiind defrișate și trecute în categoria teren arabil. Suma subvențiilor solicitate, de către 116 producători agricoli, pentru efectuarea lucrărilor de defrișare în anul 2017 a alcătuit suma de 6389 mii lei.

O deosebită importanță în mărirea productivității culturilor agricole este restabilirea sistemelor de irigare. În acest context raionul Cahul a fost selectat în cadrul Programului de asistență nerambursabilă acordată din partea Guvernului SUA prin intermediul Corporației Provocările Mileniului. În cadrul acestui program au fost reabilitate sistemele de irigare, din lunca Prutului sectorul Chircani – Zîrnești, pe o suprafață de circa 3300 hectare și urmează construirea a încă patru module care vor permite irigarea a încă 1100 hectare. În prezent funcționează 13 module, se planifică ca pînă la finisarea proiectului să funcționeze 17 module. Pentru păstrare și procesare a fructelor, legumelor și strugurilor, producătorii agricoli din raionul Cahul dispun de 26 frigidere cu capacitatea totală de 7638 tone, din care în anul 2017 au fost date date în exploatare un frigider cu capacitatea de 600 tone, care aparține SRL «Terra – Vitis» și o uscătorie de fructe care îi aparține SRL „Savitera” din comuna Burlacu.

Zootehnie.

Starea sectorului zootehnic continuă să fie determinată preponderent de situația în gospodăriile particulare.

Conform situației la 31 decembrie 2017, față de anul precedent, a avut loc micșorare a efectivului la toate tipurile de animale.

În perioada de raportare volumul producției de lapte a scăzut cu 43,3% față de anul 2016.

Raionul la momentul actual dispune de patru ferme de ovine de prăsilă - rasa „Țigaie”, din care:

- CAP „Elita – Alexanderfeld” cu efectivul total de - 1615 capete, dintre care -1155 oi mature și mioare.
- GT „Rusandu Dumitru” din c. Găvănoasa cu efectivul total de - 505 capete, dintre care -355 capete mature și mioare.
- SRL „Stîna Baciului” din s. Crihana Veche cu efectivul total de - 860 capete, dintre care – 780 capete mature și mioare.
- SRL “Savitera”c.Burlacu cu efectivul total de 600 capete, din care – 347 capetemature și mioare.

La fel mai dispunem de două ferme de păsări, din care:

- ÎI “Lumina Barbălat” c.Zîrnești cu efectivul total de 4930 capete;
- SRL “Prut Com Agro”, s.Vadul lui Isac cu efectivul total de 5525 capete.

Sectorul zootehnic se confruntă cu constrângeri de resurse interne (furaje limitate), precum și cu presiuni dure, cauzate de importurile de produse mai ieftine. Furnizarea de furaje autohtone este limitată din cauza disponibilității reduse de pășuni de calitate bună.

În rezultatul influenței negative asupra setorului zootehnic a mai multor factori, cît și din cauza lipsei îtreprinderilor de procesare a cărnii, prelucrarea lînei și pelicelelor de animale se observă o scădere a șetelului de animale, mai ales a vitelor mari cornute, care la rîndul său duce la reducerea volumului producerii produselor de origine animalieră.

Producătorii agricoli din raion sporesc competitivitatea sectorului agrar nu numai prin investiții proprii, dar și cu susținerea fondului de subvenționare.

Este de remarcat, că în urma investițiilor efectuate în domeniul agricol, în anul 2017, producătorii agricoli din raionul Cahul au beneficiat din mijloacele Fondului Național de subvenționare a producătorilor agricoli, de cele mai mari subvenții și s-au clasat pe locul I pe republică. Din aceste surse au beneficiat 427 producători agricoli, pentru investițiile efectuate în domeniul agricol, în sumă totală de 47 mln. 902,2 mii lei, din care:

- defrișarea plantațiilor multianuale - 6,4 mln lei,
- înființarea, modernizarea plantațiilor multianuale – 0,9 mln.lei
- procurarea tehnicii și a utilajului agricol - 12,2 mln lei,

- procesare, uscare și congelarea fructelor, strugurilor – 8,5 mln lei;
- prelucrarea , uscarea și condiționarea cerealelor, oleaginoaselor, floarea-soarelui – 2,1 mln.lei;
- case de ambalare și frigidere de păstrare a fructelor, strugurilor și legumelor -1,9 mln lei;
- stimularea creditării de către băncile comerciale - 2,5 mln lei,
- mecanismul de asigurare a riscurilor în agricultură - 0,28 mln lei,
- procurarea animalelor de prăsilă –0,94 mln lei,
- pentru procurarea echipamentului No-Till și Mini-Till – 6,3 mln lei, etc.

Pentru familiarizarea producătorilor agricoli privind aplicarea tehnologiilor performante și promovarea politicii agrare în teritoriu, pe parcursul anului 2017 specialiștii Direcției agricultură și dezvoltare economică au organizat și desfășurat, în comun cu specialiștii Ministerului Agriculturii, Dezvoltare Regional și Mediu și cu colaboratorii Instituțiilor științifice de profil, 14 seminare instructiv-informative. Astfel, producătorii agricoli au fost instruiți referitor la particularitățile tăierii în uscat a viței de vie în condițiile anului 2017, oportunități în cultivarea cerealelor în sistemul ecologic și comercializarea producției obținute, examinarea proiectului Hotărârii Guvernului RM privind modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, implementarea tehnologiilor avansate de cultivare a legumelor în câmp deschis, tehnologii avansate de cultivare a porumbului și altor culturi de câmp după sistemul American „Fără arat”, prevenirea maladiilor în procesul de creștere a animalelor domestice și cerințele de colectare a mieilor , evidența contabilă și impozitarea plantațiilor viticole, școlarizarea producătorilor agricoli din raion privind întocmirea declarațiilor pe venit, lansarea proiectului finanțat de către Republica Cehă privind Implementarea Registrului vitivinicol al Republicii Moldova, operațiile tehnologice aplicate în livezile intensive, familiarizarea producătorilor agricoli cu soiurile noi de cireș, prun,cais, piersic, etc.

S-au petrecut dezbateri publice privind elaborarea noului proiect al Codului Funciar la care au fost invitați producătorii agricoli din teritoriu.

La fel, a fost petrecut seminarul instructiv referitor la lansarea proiectului privind obținerea granturilor MAC-P de către producătorii agricoli din raion pentru Agricultură competitivă în Republica Moldova.

În comun cu Asociația producătorilor de struguri de masă din raion și Fundația Elvețiană „ HEKS” a fost relansată cea de-a IV ediție a instruirii tinerilor viticultori la „Școala meșterului viticultor”. La absolvire viticultorii au susținut examene și au primit Diplome de absolvire.

Pentru promovarea producției viticole și a strugurilor de masă pe piața autohtonă și internațională, specialiștii Direcției au organizat și participat în comun cu agenții economici din raion la ediția a IV a Festivalului Național „ Ziua strugurelui ” din orașul Cimișlia, unde producătorii agricoli din raion au fost menționați cu diplome de mențiune pentru calitatea strugurilor prezentați în cadrul expoziției.

Pentru păstrarea și prezentarea obiceiurilor și tradițiilor populare, a fost organizate și petrecute sărbătorile profesionale „Ziua Națională a Vinului” și „ Ziua lucrătorului din agricultură și industria prelucrătoare”, la care au participat circa 100 agenți economici și persoane fizice, crescători de animale, APL de nivelul I și colective artistice din raion. În cadrul sărbătorilor au fost organizate întruniri și concursuri cu producători agricoli din raion. S-a făcut o totalizare a rezultatelor obținute de către agenții economici din sectorul agrar, în urma căreia cei mai buni au fost premiați cu diplome de mențiune și cadouri de preț.

Pentru promovarea crescătorilor de ovine și caprine și a meșterilor populari, care prelucrează pielicele de oi și articolele perfecționate din piele cât și alte produse alimentare (brânză, urdă, cavrurma ș. a.) pe piața autohtonă și internațională, anual, participăm împreună cu cei mai buni crescători de ovine și caprine și meșteri populari din raion la «Expoziția – Târg

republicană a crescătorilor de ovine și caprine », care se petrece în or. Orhei, la care crescătorii de animale din raionul Cahul au fost premiați cu diplome și cadouri de preț.

Pe parcursul anului, colaboratorii Direcția au conlucrat cu producătorii agricoli din raion, APL de nivelul I și serviciile desconcentrate din teritoriu pentru monitorizarea și acumularea informației operative din teritoriu privind semănatul culturilor, producției obținute în toate tipurile de gospodării, recoltarea culturilor de grupa I, grupa a II, a fructelor și strugurilor tehnici și de masă în urma cărora au fost elaborate sinteze și prognoze trimestriale și anuală. A fost elaborată informația privind deținătorii de teren agricol pe fiecare primărie (raportul statistic – F 3 agro), precum și totalurile semănatului pentru recolta anului 2017 în toate tipurile de gospodării (raportul statistic F 4 – agro).

La încheierea anului agricol au fost elaborată indicii economici în baza raportului statistic F 29 – agro.

Permanent se acordă consultații agenților economici și persoanelor fizice din sectorul agrar al raionului ceea ce ține de implementarea soiurilor noi de productivitate înaltă, mașinelor agricole performante, tehnologiilor modern, care la rândul lor duc la sporirea productivității sectorului agrar.

În urma precipitațiilor și ninsorilor abundente din 18-21 aprilie 2017 și a grindinei din 25-28 iulie 2017, specialiștii Direcției s-au deplasat în toate primăriile din raion, la care producătorii agricoli au fost afectați. În rezultatul căreia a fost colectată și prelucrată informația despre gradul de compromitere a culturilor agricole urmare a calamităților naturale înregistrate, s-au întocmit actele în baza cărora a fost elaborată informația respectivă și remisă Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului, și altor utilizatori.

Concomitent au fost înaintate demersuri în adresa Prim-ministrului referitor la situațiile create la producătorii agricoli din lunca Prutului, care anual suferă din cauza inundațiilor a terenurilor agricole, cât și lipsei în teritoriul raionului a punctelor rachetare antigrindină.

Colaboratorii Direcției au monitorizat, colectat și procesat informația operativă din teritoriu cu referire la mersul lucrărilor agricole, în baza căreia au fost elaborate 42 informații operative și transmise Ministerului Agriculturii, precum și altor instituții interesate.

Pentru sporirea productivității sectorului agrar, implementarea soiurilor noi cu productivitate înaltă, tehnologiilor moderne și majorarea indicatorilor de calitate a producției de fructe și struguri la nivelul standardelor internaționale în comun cu specialiștii Agenției de Intervenții și Plăți în Agricultură au fost efectuate 58 deplasări în teritoriu, la solicitarea producătorilor agricoli. În rezultatul căreia au fost inspectate și constatate veridicitatea dosarelor prezentate pentru subvenționare, confirmate prin acte de înființare a plantațiilor multianuale. Suprafața plantațiilor plantate în anul 2017 constituie – 221 ha plantații viticole și - 54 ha plantații pomicole. Aceste plantații au fost înființate de către 58 agenți economici și persoane fizice din raion care au solicitat subvenționarea acestora suprafețe în sumă de 5 mln. 882 mii lei.

În colaborare cu Inspectoratul de Stat „Intehagro” s-a efectuat verificarea respectării regulilor și normativelor de pregătire a tehnicii pentru lucrările agricole. Pentru efectuarea lucrărilor agricole, producătorii agricoli dispun de 1500 unități funcționale de tractoare și 180 de combine. Pe parcursul anului 2017 au fost procurate 129 unități de tehnică și utilaj agricol și 22 echipamente pentru implementarea tehnologiilor avansate No-till și Mini-til.

Pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol, echipamentului No-till și Mini-Till și echipamentului pentru irigare, exploatațiile agricole producătorii agricoli au înaintat cereri pentru subvenționare în suma de 11 mln 228,3 mii lei.

La momentul actual, producătorii agricoli din raionul Cahul dispun de 26 frigidere de păstrarea fructelor, strugurilor și legumelor, din care în anul 2017 au fost date date în exploatare un frigider cu capacitatea de 600 tone, care aparține SRL «Terra –Vitis» și o uscătorie de fructe care îi aparține SRL „Savitera” din comuna Burlacu

Pe parcursul anului 2017 a fost actualizată informația privind deținătorilor de plantații viticole pentru plasarea acestora în Registrul producătorilor de struguri de masă, care cuprinde centrul viticol cu suprafețele aflate în posesie a tuturor deținătorilor de struguri de masă pe soiuri cu boabe albe și boabe negre.

Întru executarea prevederilor stipulate în documentele de politici naționale din sectorul agrar au fost elaborate dispoziții ale președintelui raionului, din care:

1. Cu privire la constituirea comisiei de lucru pentru inventarierea și examinarea stării construcțiilor hidrotehnice a iazurilor, lacurilor de acumulare din raionul Cahul.
2. Cu privire la desfășurarea reviziei tehnice a parcului de tractoare și mașini agricole pentru lucrările agricole din anul 2017.
3. Cu privire la constituirea comisiei de lucru la testarea mecanizatorilor.
4. Cu privire la organizarea și petrecerea sărbătorilor profesionale:
 - a) Ziua națională a vinului;
 - b) Ziua lucrătorului din agricultură și industria prelucrătoare.

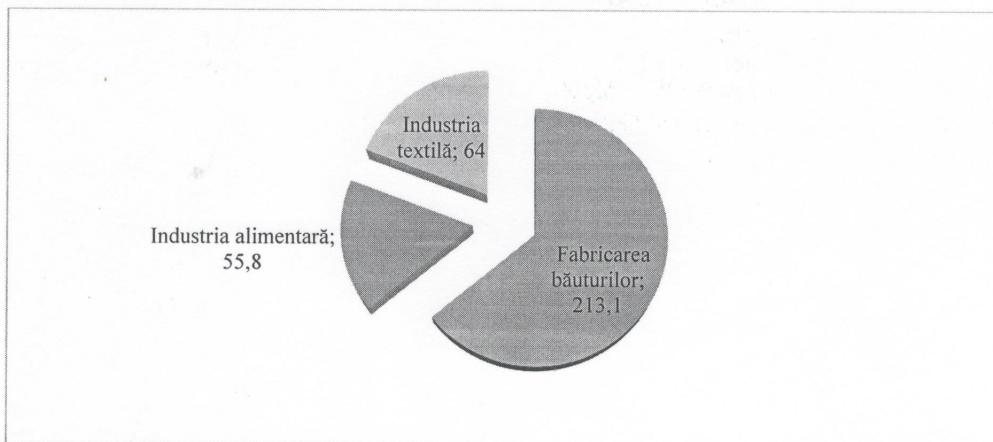
Industria

Volumul producției fabricate de întreprinderile industriale pe toate formele de proprietate în ianuarie-septembrie 2017 a constituit 333730,7 mii lei (prețuri curente), înregistrând o creștere cu 22,3 la sută față de perioada similară anului precedent, inclusiv producția industriei prelucrătoare cu 22,2% și fabricarea băuturilor cu 48,1%.

Aportul principal în procesul de fabricare a producției de către întreprinderile industriale revine industriei prelucrătoare, cărora le-au revenit 99,7% din valoarea totală a producției. Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, în ansamblu, a înregistrat o descreștere a volumului de producție cu 6,5% față de perioada similară anului precedent.

Veniturile din vânzări, realizate de către întreprinderile industriale în 9 luni ale anului 2017 s-au cifrat la 411,5 mil lei (în 9 luni anului 2016 – 435,9 mil. lei). Ponderea producției livrate pe piața externă de către întreprinderile nominalizate în perioada de raport a constituit 40,8% din totalul producției livrate (în 9 luni anului 2016 – 56,5%) și respectiv pe piața internă –59,2% (în ianuarie-septembrie 2016 –43,5%).

Structura volumului producției fabricate în prețuri curente în perioada ianuarie-septembrie 2017, mln.lei

Sursa: Direcția pentru Statistică a Raionului Cahul

O pondere înaltă în volumul total de producție industrială o deține fabricarea băuturilor (63,8%), care în ianuarie-septembrie 2017 a înregistrat o majorare a volumului de producție cu 48,1% față de perioada similară anului 2016, industria alimentară (16,7%), înregistrând o diminuare cu 7% și fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (19,2%), care a înregistrat o diminuare cu 6,5 la sută față de 9 luni anului 2016.

În perioada ianuarie-septembrie 2017 au fost livrate produse industriale în sumă de 338 mln. lei, din care pe piața internă 164,1 mln lei, ceea ce constituie 48,6 la sută din total livrări și pe piața externă în valoare de 167,9 mln. lei (51,4%).

Investițiile în capitalul fix din toate sursele de finanțare

În perioada ianuarie-septembrie 2017 întreprinderile și organizațiile (persoane juridice care realizează activitate investițională, întreprinderile de construcții), cuprinse în cercetarea statistică, au realizat investiții în valoare de 145,5 mln. lei (în prețuri curente), înregistrând o creștere cu 9,7% (în prețuri comparabile) față de ianuarie-septembrie 2016.

Din total investiții realizate în perioada de raportare, cea mai mare pondere revine investițiilor în utilaje, mașini, instalații de transmitere ceea ce a constituit 49,4%.

Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-septembrie 2017 au fost însușite preponderent mijloacele proprii ale agenților economici și populației, care au constituit 85,3 mln lei investiții, reprezentând 58,7% din volumul total al mijloacelor utilizate, din contul surselor bugetare, au fost utilizate 28,7 mln lei, sau 19,7% din total investiții.

În ianuarie-septembrie 2017 s-au eliberat 87 autorizații de construcție pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, descreștere cu 29,3% față de perioada de raportare anului precedent, au fost date în exploatare 21 locuințe cu suprafața totală de 2875 m.p.

Transporturi

În perioada de 9 luni ale anului 2017 întreprinderile de transport rutier au transportat mărfuri în volum de 6,7 mii tone, rămas la nivelul perioadei corespunzătoare anului precedent.

Parcursul mărfurilor în ianuarie-septembrie 2017 a totalizat 10,6 mil tone-km, cu 3,5% mai puțin decât în ianuarie-septembrie 2016, iar distanța de transport a unei tone de marfă a constituit 1582,9 km.

Numărul de pasageri transportați cu autobuze și microbuze a constituit 3569,7 mii călători (cu excepția mijloacele auto particulare) sau 97,4% față de 9 luni ale anului 2016.

Parcursul pasagerilor cu aceste mijloace de transport auto a însumat 53,5 mil pasageri-km, cu 2,6% mai puțin decât în ianuarie-septembrie 2016.

Câștigul salarial. În trimestrul III al anului 2017, câștigul salarial mediu nominal brut a unui angajat a fost de 4744,0 lei, în creștere cu 11,5% față de trimestrul III a.2016 și cu 18,3% mai mic comparativ cu câștigul salarial mediu pe țară (5809,1 lei).

În sfera bugetară câștigul salarial mediu lunar a constituit 4777,3 lei, majorându-se cu 11,6% , iar în sectorul economic (real) – 4720 lei și s-a mărit cu 11,4%.

Dezvoltarea economico-socială a raionului în ansamblu, precum și modificările în politica fiscal-bugetară au avut o influență asupra indicatorilor **Bugetului Public Național (BPN)**.

Conform datelor operative ale Direcției Generale Administrare Fiscală Sud, în anul 2017 la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă de 556896,1 mii lei, cu 19% mai mult față de anul 2016.

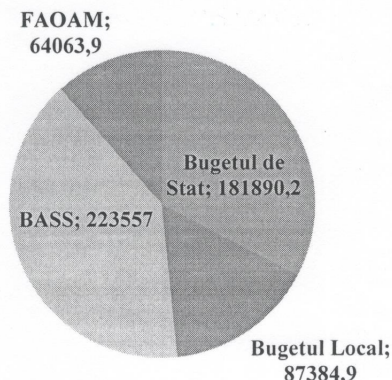
Evoluția veniturilor Bugetului Public Național pe anii 2015-2017, mii lei

	<i>Anul 2015</i>	<i>Anul 2016</i>	<i>Anul 2017</i>	<i>% anul 2017 către 2016</i>
<i>Bugetul public național, mii lei</i>	<i>423737.9</i>	<i>467894,5</i>	<i>556896,1</i>	<i>119,0</i>
<i>Bugetul consolidat, mii lei, inclusiv:</i>	<i>199078.6</i>	<i>230879,2</i>	<i>269275,1</i>	<i>116,6</i>
<i>Bugetul de stat, mii lei</i>	<i>118750.5</i>	<i>146198,8</i>	<i>181890,2</i>	<i>124,4</i>
<i>Bugetul local, mii lei</i>	<i>80328.1</i>	<i>84680,4</i>	<i>87384,9</i>	<i>103,2</i>
<i>Asigurări sociale, mii lei</i>	<i>171245.6</i>	<i>179074,6</i>	<i>223557</i>	<i>124,8</i>
<i>Asigurări medicale, mii lei</i>	<i>53413.7</i>	<i>57940,7</i>	<i>64063,9</i>	<i>110,6</i>

Sursa: Direcția Generală Administrare Fiscală Sud

Din datele prezentate putem menționa că cea mai mare pondere (48,3%) în volumul total al veniturilor BPN revine bugetului consolidat, care în perioada anului 2017 a fost mai înalt față de nivelul înregistrat în perioada anului 2016 cu 16,6% și a însumat 262275,1 mii lei. Veniturile totale ale asigurărilor sociale au crescut cu 24,8% față de anul 2016, ceea ce constituie 223557 mii lei. La fel au înregistrat o creștere cu 10,6% comparativ cu anul 2016 și veniturile asigurărilor medicale, constituind 64063,9 mii lei.

Structura acumulărilor venitului BPL pe raionul Cahul în anul 2017, mii lei

Sursa: Direcția Generală Administrare Fiscală Sud

Piața forței de muncă. Conform datelor Agenției pentru ocuparea forței de muncă a raionului Cahul în anul 2017 au fost înregistrați 1565 șomeri, cu 16,2% mai mulți decât numărul acestora înregistrați în perioada anului 2016. În timpul muncii au fost plasați 756 șomeri, mai mult cu 8 șomeri față de anul precedent. Au absolvit cursuri de instruire profesională 183 persoane, din care 90 femei.

Fondul de șomaj în perioada anului 2017 a alcătuit 1703,5 mii lei, din care 40,4% revin cheltuielilor pentru acordarea ajutorului de șomaj. Din totalul șomerilor înregistrați, au beneficiat de ajutor de șomaj 62 persoane, numărul acestora fiind cu 25 persoane mai mic față de anul 2016.

Mărimea medie lunară a ajutorului de șomaj în anul 2017 a constituit 1984,25 lei, marcându-se o creștere de % față de anul 2016.

Au fost organizate lucrări publice la care au fost antrenați 70 șomeri. Lucrările publice au fost organizate în direcția amenajării teritoriului și reparației obiectelor de menire social-culturală.

Situația demografică.

Natalitatea.

În perioada anului 2017 s-a înregistrat o descreștere a numărului născuților, constituind 1081 născuți, ceea ce constituie o micșorare cu 151 născuți față de anul precedent.

Mortalitatea generală a alcătuit 1059 persoane și s-a micșorat cu 174 persoane comparativ cu anul trecut.

Cu aportul și sub egida Direcției agricultură și dezvoltare economică au fost formate și au activat, pe parcursul anului, următoarele Comisii de importanță raională:

- Consiliul Economic pe lângă Președintele raionului Cahul
- Comisia raională pentru organizarea, monitorizarea și controlul pregătirii activității în sezonul rece 2017-2018;
- Grupul de lucru pentru achiziția de mărfuri, lucrări și servicii a Consiliului Raional Cahul;
- Comisia de privatizare și deetizare a proprietății publice a Consiliului Raional Cahul;
- Comisia de privatizare a fondului de locuințe;
- Grupul de monitorizare a mersului îndeplinirii Planului de acțiuni întru implementarea Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru anii 2017-2020;

- Grupul de lucru privind asigurarea încasărilor veniturilor la bugetul raional.

Comisiile permanente au contribuit la implementarea politicilor Guvernului, cât și la realizarea politicii de dezvoltare teritorială, au examinat și au luat decizii privind soluționarea diverselor probleme, în rezultat au elaborat și au înaintat la ședințele Consiliului Raional Cahul proiecte de decizii întru soluționarea problemelor apărute, propuneri de achiziționare și asigurare a populației cu produse de primă necesitate, elaborarea măsurilor privind pregătirea pentru buna activitate a instituțiilor și obiectivelor subordonate Consiliului Raional Cahul în perioada sezonului rece.

Pentru realizarea deciziei Consiliului Raional Cahul nr.05/03-IV din 29.06.2017 „Cu privire la măsurile de pregătire a economiei raionale și sferei sociale pentru activitate în perioada de toamnă-iarnă 2017-2018”, prin dispoziția președintelui raionului nr.183-d din 13.07.2017 a fost creată Comisia raională pentru organizarea, monitorizarea și controlul pregătirii obiectivelor economiei raionale și sferei sociale pentru sezonul rece 2017-2018, care pe parcursul anului 2017 au fost convocate 3 ședințe de lucru.

În scopul asigurării instituțiilor bugetare, sferei sociale și a populației raionului cu resurse energetice și servicii comunale de calitate, creării unor condiții favorabile de activitate în perioada de toamnă-iarnă 2017-2018, de către șefii direcțiilor/secțiilor Consiliului Raional Cahul, conducătorii instituțiilor au fost elaborate măsuri concrete cu privire la pregătirea din timp pentru buna funcționare acestora în perioada rece 2017-2018, au fost stabilite termene și responsabili de executare, care au fost aprobate în cadrul ședinței Consiliului Raional Cahul (decizia nr.05/03-IV din 29.06.2017).

Întru asigurarea funcționării eficiente a instituțiilor de învățământ au fost efectuate reparații capitale în sumă de 2049,9 mii lei și reparații curente în sumă de 2215,6 mii lei. Pentru instituțiile de învățământ primar și secundar din bugetul raional au fost alocate suplimentar mijloace financiare în sumă de 500,6 mii.

Au fost alocate din bugetul raional și executate lucrări de reparații a drumurilor în sumă de 13365.3 mii lei și pentru întreținerea drumurilor în timp de iarnă - 643.7mii lei.

Activitatea în domeniul achizițiilor publice pe parcursul anului 2017 a fost desfășurată în conformitate cu prevederile Legii nr.131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, precum și a Hotărârilor Guvernului Republicii Moldova în domeniul achizițiilor publice.

Conform planul de finanțare, la începutul anului a fost întocmit un plan de activitate în domeniul achizițiilor publice anual și trimestrial. La finele anului s-a întocmit raportul de monitorizare a contractelor de achiziție publică. A fost întocmită și transmisă la Agenția Achiziții Publice darea de seamă a contractelor de valoare mică. Informațiile privind desfășurarea procedurilor de achiziție sunt publicate pe pagina oficială a Consiliului Raional Cahul.

În perioada respectivă de către grupul de lucru pentru desfășurarea achizițiilor publice din cadrul Consiliului Raional Cahul au fost inițiate proceduri de achiziție publică pentru obiectivele de investiții și reparații capitale conform alocațiilor bugetului local cu participarea largă a operatorilor economici din raion și republică. Informația detaliată privind repartizarea achizițiilor publice după tipul procedurii de achiziție este reflectată în felul următor:

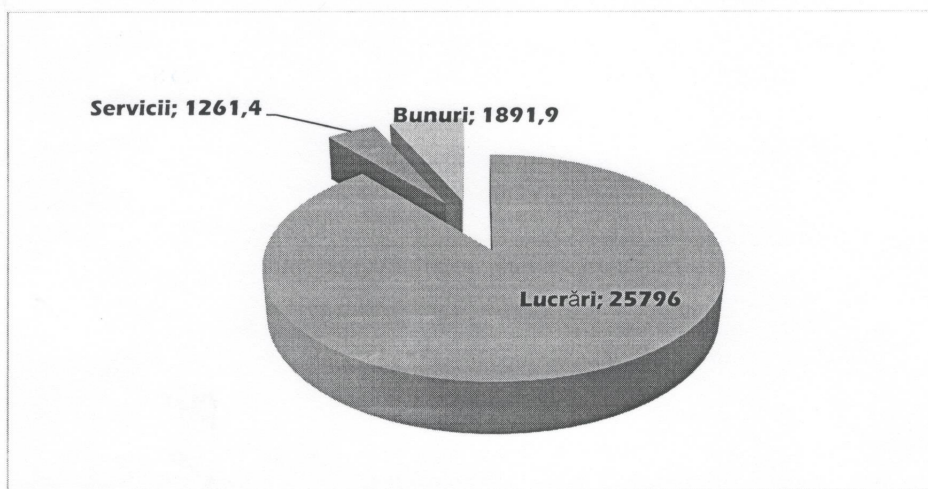
- 5 licitații publice la valoarea de 21 179 095,49 lei
- din 18 concursuri prin cererea ofertelor de preț la o valoare totală de 5 281 343,78 lei din care: pentru lucrări au fost petrecute 16 concursuri , iar pentru bunuri și servicii - 2 concursuri;

- 2 proceduri de negociere fără publicare în valoare de 344 700,11 lei.

Pe parcursul anului 2017, pentru desfășurarea procedurilor de achiziții au fost înaintate 104 invitații de participare la procedurile de achiziții publice, precum și elaborate documentele de licitație sau alte documente de atragere a ofertelor, și recepționarea ofertelor prezentate de către operatorii economici la procedurile de achiziție publică, asigurând înregistrarea acestora. Au fost evaluate ofertele agenților economici conform criteriilor de evaluare stabilite în caietele de sarcini. Totodată au fost întocmite 30 de dosare a proceduri de achiziții publice, 43 de procese-verbale a ședinței grupului de lucru, în rezultatul căreia au fost prezentate la Agenția Achiziții Publice 35 de dări de seamă întocmite în urma procedurilor de achiziții publice .

Astfel în anul 2017 au fost încheiate 154 de contracte cu agenții economici, din care 137 contracte de mică valoare în sumă totală de 28949,3 mii lei.

Structura procedurilor de achiziții publice efectuate în anul 2017, mii lei

În urma efectuării analizei diagramei de mai sus putem menționa că ponderea cea mai mare 89,1 % ocupă achizițiile de lucrări în sumă de 25796 mii lei, 6,5% alcătuiesc – achizițiile de bunurile (1891,9 mii lei) și 4,4%- achizițiile de servicii sau 1261 mii lei.

În anul 2017 au fost desfășurate seminare de instruire în domeniul achizițiilor publice, în domeniul ajutoarelor de stat în rezultatul cărora au fost instruiți specialiștii din instituțiile bugetare implicați în desfășurarea procedurilor de achiziție și specialiștii care se ocupă cu raportarea, notificarea ajutoarelor de stat. Permanent s-a acordat ajutor metodologic autorităților contractante, necesar desfășurării corespunzătoare a procedurilor de achiziție.

În scopul asigurarea administrării și deetatzării proprietății publice au fost organizate licitații „cu strigare” și „cu reducere”, se întreprind măsuri întru realizarea programelor de privatizare, desfășurarea procesului de privatizare a obiectelor patrimoniului public, ținerea evidenței patrimoniului public, inclusiv în societățile economice cu participarea patrimoniului public (acțiuni, cote-părți).

Au fost petrecute 3 ședințe a Comisiei de privatizare și deetatzare a proprietății publice a Consiliului Raional Cahul, la care a fost examinată activitatea financiar-economică a „Combinatul de Instruire Continuă Cahul” S.A. în perioada anului 2017 în rezultatul căreia s-a luat hotărârea de a prelungi activitatea de instruire și au fost alocate mijloace financiare în sumă de 150,0 mii lei pentru efectuarea lucrărilor de reparația acoperișului clădirii.

În urma prelucrării informațiilor prezentate de către întreprinderile municipale din raion, Direcția Generală Finanțe, s-a prezentat Agenției Proprietății publice a Ministerului Economiei dările de seamă conform anexelor 8,9,10 la Regulamentul cu privire la Registrul patrimoniului public.

Conform prevederilor Hotărârii Guvernului R.Moldova nr.136 din 10.02.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere au fost petrecute 3 licitații cu strigare în rezultatul cărora au fost transmise în locațiune următoarele spații neutilizate :

- bunul gestionat de ÎM „Centrul de Sănătate Cahul” amplasat pe str.Ștefan cel Mare 27, nr.cadastral 1701113.024.01.cu suprafața totală 28,5 m.p., în scopul asigurării accesului populației la servicii medicale eficiente și calitative , pe un termen de 10 ani, fără drept de privatizare și dare în subarendă, cu păstrarea profilului de activitate (Decizia CRC nr.05/15-IV din 09.12.2016), dreptul de locațiune a fost cîștigat de SRL „NEUROVIZOR”;
- spații neutilizate al bunului CR Cahul situată or.Cahul, str.Ștefan cel Mare 110, numărul cadastral 1701112116.01, încăperea 16 cu suprafața de 13,6 m.p. și încăperea 17 cu suprafața de 13,5 m.p., pe un termen de 5 ani. (Decizia CRC nr.02/21-IV din 21.03.2017). Licitatia cu strigare s-a petrecut pe data de 12.06.2017, conform comunicatului informativ publicat în Monitorul Oficial nr.162-170(6085-6093) din 06.05.2017. Dreptul de locațiune a fost cîștigat, la încăperea 16 de SRL „ALL4YOU”, și la încăperea 17 de către SRL „BEST SOLUȚION”;
- spații neutilizate din bunul CR Cahul, gestionate ÎMSP „Centrul de Sănătate Cahul”, or.Cahul, str.Ștefan cel Mare 27. nr.cadastral 1701113.024.01, cu o suprafață de 27,1 m.p., în scopul accesului populației la servicii medicale eficiente și calitative, medicină generală, pe un termen de 10 ani, fără dreptul de privatizare și dare în subarendă, cu păstrarea profilului de activitate (Decizia CRC nr.05/08-IV din 29.06.2017). Dreptul de locațiune a fost cîștigat de către SRL „ALINMED”.

Pe perioada anului 2017 s-a participat la 30 licitații „cu strigare” petrecute de către APL I.

Privatizarea fondului de locuințe.

În perioada anului 2017 au fost primite și autentificate 36 cereri, cu anexarea documentelor necesare pentru privatizarea locuințelor, care au fost examinate, în cadrul ședințelor de lucru a Comisiei raionale de privatizare a fondului de locuințe (4 ședințe) . Deciziile primite de către comisia de privatizare au fost înaintate pentru aprobare la ședințele Consiliului Raional Cahul.

În perioada de referință au fost eliberate cetățenilor 54 contracte de vânzare-cumpărare a locuințelor în proprietate privată.

Întru rezolvarea problemelor apărute în domeniul privatizării și postprivatizării pe parcursul anului s-a acordat ajutor consultativ și practic reprezentanților administrației publice locale, agenților economici și populației din raion.

Întru soluționarea litigiilor pe dosarele ce țin de privatizarea fondului de locuințe s-a participat la 28 ședințe a Judecătoriei și Curții de Apel.

In domeniul dezvoltării IMM

Dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) este un factor important de creștere economică și reducere a sărăciei. Întreprinderile mici și mijlocii contribuie direct la diminuarea șomajului, la asigurarea pieței cu mărfuri și servicii, influențând substanțial la ridicarea nivelului de trai al comunităților. Sectorului IMM îi revine 92,2 la sută din numărul total de întreprinderi din raion.

Conform datelor prezentate la situația de la 01.01.2018 pe teritoriul raionului sunt înregistrați la Inspectoratul Fiscal de Stat Cahul 15475 agenți economici, din care:

- întreprinderi individuale - 1689;
- gospodării țărănești (de fermieri) și persoane fizice - 11221;
- societăți cu răspundere limitată - 1401;
- societăți pe acțiuni - 89.

Întru încurajarea afacerilor și educarea spiritului antreprenorial la 17 august 2017 cu suportul Organizației pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii a fost lansat Incubator de Afaceri la Cahul. Acesta este al unsprezecelea incubator de afaceri din țară, care va crea peste 60 de locuri de muncă. Lucrările de reparație și amenajare a edificiului au fost suportate de către Uniunea Europeană și Consiliul raional Cahul.

Scopul Incubatorului de Afaceri din Cahul este de a oferi susținere antreprenorilor începători din raion. Companiile incubate pentru o perioadă de 3 ani vor beneficia de un preț mai mic pentru chiria spațiilor de producere și a birourilor, consultanță și instruire antreprenorială gratuită, dar și de sprijin în dezvoltarea parteneriatelor de afaceri.

La momentul actual Incubatorul din Cahul găzduiește 13 companii orientate preponderent spre servicii și producție.

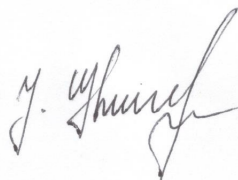
O bună parte dintre companiile incubate la Cahul sunt specializate în prestări de servicii și producție (alimentație publică, contabilitate, servicii de masaj terapeutic, intermediari, producere de încălțăminte, geamuri și uși din PVC).

Mizăm ca Incubatorul de Afaceri să devină o carte de vizită pentru Cahul în încurajarea tinerilor antreprenori de a deschide mai multe platforme de producere, de a dezvolta clustere și de a incuba antreprenori de succes pentru întreaga țară.

Principalele obiective pentru anul 2017:

1. Îmbunătățirea calității executării deciziilor Consiliului Raional Cahul, dispozițiilor președintelui și ordinelor emise.
2. Monitorizarea implementării Programului dezvoltare social-economică al raionului Cahul 2017-2020 pentru anul 2018.
3. Organizarea și petrecerea procedurilor de achiziții la bunuri, servicii și lucrări în conformitate cu legislația în vigoare.
4. Pregătirea economiei raionale, complexului energetic și a sferei sociale pentru activitatea în perioada de toamnă-iarnă 2018-2019.
5. Asigurarea organizării și desfășurării ședințelor comisiilor de importanță raională și altor activități.

Șef adjunct
Direcția agricultură și dezvoltare economică

Janeta Ghețiu